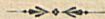

ABONNEMENT

Pays étrangers

Pour un an : 2 Dolars

Edition spéciale : 3 Dolars

ADRESSE

«Idjtihad» Constantinople

Téléph : 20865

xxviième ANNÉE

1 Mai 1932

İÇTİHAT

Türkçe ve Fransızca

İLMİ, EDEBİ, İKTİSADİ

No : 344

ABONNEMAN

Seneliği (24 Nusha) Türkiye

için: 2 1,2, Â'lâ kâğıdı

5 liradır

ADRES

Cıgaloğlunda İctihad Evi

Tarihi Te'sisi :

1904 — Genève

Yirmi yedinci sene

1 Mayıs 1932

GUSTAVE LE BON VE ESERİ

17 Şubat, 8 Mart, 18 Mart ve 10 Nisan 1932 Tarihlerinde BÉNE-BERİTH ve UNION FRANSAİSE, HALK EVİ ve DAR-UL-FÜNUN « Conférence » salonlarında verilmiş olan « Conférence » .

[Mabat]

PSYHOLOGİA'İ KİTABLARINDAN BA'ZILARI HAKKINDA TAKDİR

SİYASİ PSYHOLOGİE Psychologie Politique

Bu kitab hakkında Georges Sorel, Bulletin de la Semaine Mecmu'asında bakınız nasıl beyanı fikr ediyordu :

Hiç bir kimse itiraz edemez ki (Gustave Le Bon) bu gün Fransada malik olduğumuz Psychologların en büyüğüdür . Ribot hiç bir zaman iyi bir müderris olmakdan başka bir şey olduğunu iddi'a etmemiştir, başkaları tarafından toplanan vesa'iki eser haline getirmeye teşebbüs ettiği vakit pek iyi muvaffak olur. Cem'iyeti hazıranın esasî kuvvetlerinin neler olduğunu ta'yine de çok ehemmiyet vermemiştir, bir haldeki Psychologiyası müfid olmakdan ziyade merak uyandırıcı kalır . Pierre Janet , ki Collège de France de kendisine halef olmuştur, pek mümtaz bir müşahididir. Fakat hemen hemen munhasiren hastalarla meşgul olmuştur. Bu cihetle onun Psychologiyasının ictimaî kıymeti yokdur . Şübhesiz büyük psychologia şinas unvanı ancak , aynı zamanda hem sabur , hem pek nazif nazarlı öyle bir zata verilmelidir, ki yeni hayatın Mékanisme lerini anlamak üzere zamanın ruhuna bihakkin aşına olmaya hasrı dikkat eder.

İşte (Gustave Le Bon) un çok zemandan beri yapmaya teşebbüs ettiği şey budur . Bir çok muzlim mes'eleleri de tenvir etmeye muvaffak olmuştur . Kavmlerin tekâmüllerini , Cümhurların fa'aliyyetini , Socialisme i , Terbiyeyi muvaffakiyyetle tedkik etmiştir. Şimdi bu aslî ve güzel eserler silsilesini (Siyasî psychologie) ile ikmal ediyor . Bu iki kitab hiç şübhesiz [fikir 'aleminde büyük 'akisler] yapacaktır.

İCTİHADLAR VE İ'TİKADLAR

Les Opinions et les Croyances

Bu eser hakkında Le Mereure de France Mecmu'ası şöyle beyanı fikr ediyordu :

G. Le Bon un bir eserinin intişar etmesi aslî tefekkür meraklıları için da'im bir bayram teşkil eder .

G. Le Bon için, felsefede bir münzevi yahud bir vahşidir demiyeceğim ; te'lis ettiği 'İlmi Felsefe Kütüphanesi etrafında mühim bir 'alimler ve mütefekkirler hey'eti topluyor . Fakat G. Le Bon hiç şübhe yok bir mustakildir, 'ayni zamanda bir mücahiddir de...

Beşerî mantıkların ta'addüdü fikrî, ve aklî mantığın bizde oynadığı za'if rol fikrî, G. Le Bon un merkezî fikrî , ve Intellectualisme in mudda'ıyyatına karşı en kuvvetli delili olarak meydana çıkıyor.

ZEMANIMIZDA BİNİCİLİK HAKKINDA TECRÜBİ TEDKİKAT

Equitation actuelle

Bu aslî kitabın [4 üncü tab'ı] hakkında Saumur Süvari mektebi Baş Mirahuru Miralay Belair müellife göndermiş olduğu bir mektubda şöyle söylemiştir :

« Atın bünye'i zihniyyesi » ve « At terbiyesinin Psychologie » si 'unvanlı bahslarınız şah eserlerdir. Bunları okumamış olanlar ve sizin vaz' ettiğiniz ka'idelerden mülhem olmayanlar at ve binicilik hakkında bir şey bildiklerini iddi'a edemezler.

TERBİYENİN PSYCHOLOGİASI

Psychologie de l'Education

The Naval and Military Gazette , ya'ni 'askerî ve bahri gazete adlı İngilizce mecmu'a 8 mayıs 1909 tarihli nushasında bu kitab hakkında şu satırları yazıyordu :

(Gustave Le Bon) un yaptığından daha iyi olarak hiç bir kimse terbiyenin ta'rifini yapmamıştır : « **Terbiye şu'uriyi , gayri şu'uriye** » geçirmek san'atıdır .

İngiliz Erkânı Harbiyye'i Umumiyye Re'isleri , 'askerî terbiyede bir usul ve 'amel vahdeti te'sisinin , bizim pek muhtac olduğumuz bu te'sisin üssül'esası olmak üzere bu principi kabul ettiler .

Makalenin muharriri , müte'akiben bu principe in İngiliz Erkânı Harbiyyesinin tedris ve ta'liminde tatbik olundğunu vazıhan gösteriyor . İngiliz Erkânı Harbiyyesi pek eyianlamıştır , ki harb meydanında , insanı fi'l ü hareketd bu - lunduran 'akıl değildir , grize [ya'nî sevkı ta-bî'idir] ; 'aklıyi griziye bir terbiye'i mahsusa ile , istihale et - tir mek lü zu mu işte bundandır . Seri kararlar , insanın şu'ur altı zamirinden sudur eder . Dirayet ve vahdeti usul , hususî bir terbiye ile grizî kılınmalıdır .

bilmesine müsa'id olmuştur . Bu vech ile , ki İnkilab hareketlerinin seciyyelerini , esasları i'tibarile 'adetâ ihya etmeye muvaffak olmuş ve (**Fransa inkılabı ve inkılabların Psychologiyası**) üzerine bu kadar yeni , aslı , bî manend bir kitab yazabilmiştir ...

Gustave Morris 'aynı kitab hakkında fikrini şöyle beyan eder :

H. Poincaré , Bergson gibi , G. Le Bon dahi devrimizin en calibi dikkat zekâlarından biridir .

G. Le Bon şü 'asrî hekim enmuzecini temsil eder : Fizik şınas , Riyazi , Kimyaker , Biologia şınas , 'aynı zamanda Psycholog , Mü'errih , Seyyah , ve Economiste .

(Gustave Le Bon) un kitabı ehemmiyyetinde

bir kitab hakkın - da bir hüküm vermek ve ya tenkid de bulunmak için cüret - kâr olmak lâzım gelir .

Büyük İngilizce gazete **Times** in makalesinden yalnız tek bir satır alıyorum : «**Bütün**

ŞA ' İ R S Ö Y L E Y O R

Aşk derdile olur aşık mizacı mustakim

Aşkın derdine derman etseler bimar olur .

- Füzuli -

**Varlığım bir muhteşem hürriyyetin avazıdır ,
Etmek istîğna semadan , arzdan hakdır bana ;
Fartı himmetten değil bizar , gönlüm öyle bir
Hastadır ki afiyet mevî muhakkaktır bana .**

25 Mayıs 1931 A. D.

FRANSA İNKILABI VE İNKILAB - LARIN PSYCHOLOGİASI

Psychologie des Révolutions et la Révolution Francaise

La Revue des Deux-Mondes , Bu kitabın in - tişarını uzun bir makale ile alkışlıyordu . Bu makaleden yalnız şu bir kaç satırı alıyorum :

(Gustave Le Bon) un senelerden beri , fel - sefi , Seyahî Biologia'ı , ve Tarihî âlimane eser - lerinde ta'kib ettiği derin tedkikler şimdiye kadar izah edilmemiş olarak kalan mu'azzam vekayi'i tarihiyyeden ba'zılarının izah edile

Devlet recülleri G. Le Bon un kitabını okumalıdır » .

Leipzig li Dr. Stgemann , bir makalesinde , büyük Fransız mütefekkeri hakkına hayran - lığını şöyle ifade ediyordu :

Fransanın malik olduğu en mümtaz 'alim - lardan biri olan G. Le Bon , Almancası dahi intişar eden , şayamı hayraniyyet « Ruh-ul-Ce - mahir = La Psychologie des Foules » adlı ki - tında ve inkilaba da'ir büyük eserinde inkila - bın hakikî seciyyesinin esasî izahlarını yap - mıştır .

Sonu gelecek nushada